

Brusel 20. listopadu 2025
(OR. en)

15742/25

EJUSTICE 64
JURINFO 14
JUSTCIV 194
COPEN 362
JAI 1747

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	20. listopadu 2025
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2025) 802 final
Předmět:	SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ DigitalJustice@2030

Delegace nalezou v příloze dokument COM(2025) 802 final.

Příloha: COM(2025) 802 final



V Bruselu dne 20.11.2025
COM(2025) 802 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

DigitalJustice@2030

DigitalJustice@2030

Konkurenceschopnost EU bude stále více záviset na digitalizaci všech odvětví, která bude hnací silou investic¹. Digitalizace a zavádění umělé inteligence (AI) budou mít zásadní význam pro schopnost orgánů veřejné správy poskytovat vysoce kvalitní veřejné služby, zejména také v oblasti justice. Evropská digitální dekáda, jejímž cílem je, aby do roku 2030 byly všechny klíčové veřejné služby v EU dostupné online, je v plném proudu. Konečným cílem bude zvýšit efektivitu veřejných služeb tím, že budou standardně digitální, což podpoří produktivitu².

Je vyšší pravděpodobnost, že podniky budou spíše investovat v zemích, kde jsou justiční systémy účinné a kde je zaručen přístup ke spravedlnosti, vysoká kvalita soudnictví a transparentnost. Efektivní výkon spravedlnosti také znamená, že soudní spory jsou méně nákladné pro jednotlivce i podniky. Tyto zdroje lze místo toho využít na investice a jiné produktivnější účely. To je ještě patrnější v přeshraničních případech, kdy digitální nástroje mohou výrazně snížit administrativní zátěž, minimalizovat zpoždění a prolomit jazykovou bariéru pomocí aplikací založených na umělé inteligenci, jako je převod a přepis řeči na text a strojový překlad, což vede k úsporám nákladů.

Očekává se, že digitalizované justiční systémy budou také odolnější v dobách krize. To názorně ukázala pandemie COVID-19. Kvalita justice se může zvýšit také tím, že justičním pracovníkům bude umožněno zaměřit se více na jejich hlavní úkol, kterým je výkon spravedlnosti. Digitalizace justičních systémů má potenciál zajistit rychlejší a jednodušší přístup ke spravedlnosti a přiblížit ji lidem³. Digitální nástroje například umožňují rychlý přístup k soudům prostřednictvím videokonferencí, a to bez ohledu na vzdálenost od soudní síně. Přístup k soudním spisům online rovněž zvyšuje transparentnost, neboť jednotlivci, podniky a právní zástupci mohou snáze sledovat soudní řízení⁴.

Milníkem v tomto ohledu bylo přijetí nařízení o digitalizaci⁵ v roce 2023. Ve 24 přeshraničních občanskoprávních, obchodních a trestních soudních řízeních nařízení stanoví povinnost používat digitální komunikaci. Nařízení o digitalizaci rovněž stanoví právní rámec EU pro využívání videokonferencí k vedení jednání na dálku v občanských a některých trestních věcech.

Komise musí v letech 2026 až 2029 přijmout řadu prováděcích aktů, které členským státům pomohou přizpůsobit jejich vnitrostátní informační systémy a zajistit interoperabilitu, jak to vyžaduje nařízení o digitalizaci. Od roku 2028 bude v provozu evropské elektronické přístupové místo, kde budou moci uživatelé přihlašovat určité pohledávky a žádat o osvědčení a potvrzení⁶. Decentralizovaný informační systém by měl být pro všechny postupy v oblasti působnosti nařízení funkční do začátku roku 2031. Pro včasné provedení nařízení o digitalizaci, jakož i dalších decentralizovaných informačních systémů, které byly nedávno zřízeny na

¹ [Zpráva o budoucnosti evropské konkurenceschopnosti](#) (tzv. Draghiho zpráva) „Budoucnost evropské konkurenceschopnosti – část B: Hlubková analýza a doporučení“, s. 67.

² [COM\(2021\) 118 final](#) – Digitální kompas 2030: Evropské pojetí digitální dekády, s. 10.

³ Strategie Rady v oblasti e-justice na období 2024–2028 ([C/2025/437](#)), bod 4.

⁴ Na základě zjištění uvedených ve zprávě [„Digitalizace justice: přístup založený na základních právech“](#) Agentury Evropské unie pro základní práva.

⁵ [Nařízení \(EU\) 2023/2844](#) o digitalizaci justiční spolupráce a přístupu ke spravedlnosti v přeshraničních občanských, obchodních a trestních věcech a o změně některých aktů v oblasti justiční spolupráce.

⁶ Například potvrzení o uzavření manželství a registrovaného partnerství nebo osvědčení o ochranných opatřeních v občanských věcech.

základě pěti dalších právních aktů týkajících se justice⁷, je nezbytné koordinované a trvalé úsilí Komise a členských států.

Digitalizace může také přispět k boji proti trestné činnosti v EU. Úřady veřejného žalobce na unijní a vnitrostátní úrovni mohou využívat digitální nástroje k výraznému urychlení komunikace a účinnější spolupráci v boji proti přeshraniční trestné činnosti. Agentury a instituce EU působící v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí⁸ pověřené vyšetřováním a stíháním trestných činů nebo podporou vnitrostátních státních zastupitelství mohou z digitalizace těžit podobným způsobem, a to prostřednictvím nástrojů pro rychlejší sdílení informací a nástrojů na podporu vnitrostátních příslušných orgánů.

Při využívání přínosů digitalizace z hlediska efektivity je třeba také zmírnit potenciální rizika. Používání digitálních nástrojů v justičních záležitostech musí plně respektovat zásadu právního státu a základní práva, jak jsou zakotvena v Listině základních práv EU a příslušných sekundárních právních předpisech EU⁹. Akt o umělé inteligenci¹⁰ navíc stanoví, že lze používat pouze systémy umělé inteligence, které nepoškozují základní práva. Vzhledem k tomu, že je důležité zajistit, aby všechny osoby¹¹ pobývající v EU měly účinný a rovný přístup ke spravedlnosti, měly by být i nadále k dispozici jiné než digitální kanály pro přístup ke spravedlnosti.

Digitalizovanější justiční systémy mohou být také náchylné k porušením ochrany osobních údajů a kybernetickým útokům. Přestože papírové systémy mají jiné slabiny, jako je omezené sdílení a obtížná aktualizace, zvláštní pozornost je třeba věnovat ochraně soukromí a bezpečnosti údajů. Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR)¹² a směrnice o prosazování práva¹³ jsou základními právními předpisy EU, jejichž cílem je chránit osoby před těmito riziky díky opatřením pro řízení rizik a hlášení incidentů. Akt EU o kybernetické bezpečnosti¹⁴ rovněž zvyšuje úroveň kybernetické bezpečnosti produktů informačních a komunikačních technologií v EU, včetně produktů používaných v sektoru justice.

Financování digitalizace vnitrostátních justičních systémů může představovat značnou počáteční investici, ale související náklady budou v průběhu času amortizovány, neboť zvýšení

⁷ [Nařízení \(EU\) 2020/1784](#) o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech (doručování písemností) (přepřacované znění), [nařízení \(EU\) 2020/1783](#) o spolupráci soudů členských států při dokazování v občanských a obchodních věcech (dokazování) (přepřacované znění), [nařízení \(EU\) 2023/1543](#) o evropském vydávacím příkazu a evropském uchovávacím příkazu pro elektronické důkazy v trestním řízení a pro výkon trestu odnětí svobody po skončení trestního řízení, [nařízení \(EU\) 2024/3011](#) o předávání trestního řízení a [nařízení \(EU\) 2023/2131](#), pokud jde o digitální komunikační kanály v případech terorismu.

⁸ Eurojust, Agentura Evropské unie pro justiční spolupráci v trestních věcech (Eurojust) a Úřad evropského veřejného žalobce (EPPO).

⁹ Například [směrnice 2012/13/EU](#) o právu na informace v trestním řízení.

¹⁰ [Nařízení \(EU\) 2024/1689](#), kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci (akt o umělé inteligenci).

¹¹ Patří sem osoby s omezenou digitální gramotností, osoby se zdravotním postižením, které jim ztěžuje použití digitálních nástrojů a prostředí bez asistence, a osoby, které například z důvodu ekonomické deprivace nemají přístup ke vhodné digitální infrastruktuře.

¹² [Nařízení \(EU\) 2016/679](#) o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

¹³ [Směrnice \(EU\) 2016/680](#) o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů a o volném pohybu těchto údajů.

¹⁴ [Nařízení \(EU\) 2019/881](#) o agentuře ENISA („Agentuře Evropské unie pro kybernetickou bezpečnost“) a o certifikaci kybernetické bezpečnosti informačních a komunikačních technologií („akt o kybernetické bezpečnosti“).

efektivitu povede k úsporám. I když fondy EU nemohou pokrýt všechny počáteční náklady, mohou poskytnout cílenou podporu na investice uzpůsobené na míru v rámci stávajícího víceletého finančního rámce a na investice a reformy podle plánů národního a regionálního partnerství, až začne platit další víceletý finanční rámec¹⁵. Kromě toho mohou také vytvářet pákový efekt na vnitrostátní rozpočty¹⁶.

Posílení digitálních dovedností justičních pracovníků bude mít zásadní význam pro využití výhod digitalizace a využití pokročilých technologií jako hnací síly konkurenceschopnosti EU¹⁷. Proto byla strategie DigitalJustice@2030 přijata společně s novou Evropskou strategií justičního vzdělávání¹⁸ (na období 2025–2030), která se zaměřuje na digitalizaci a vytváří nezbytné podpůrné prostředí pro její uskutečnění.

Konkurenceschopnost je ústředním bodem mandátu Komise¹⁹. EU musí postupovat rychleji a dosahovat většího pokroku, aby zajistila konkurenceschopnost, prosperitu a spravedlnost²⁰. Tento postoj podporuje i Rada, která vyzývá k rozhodným krokům na podporu konkurenceschopnosti²¹. Strategie DigitalJustice@2030 z těchto politických cílů vychází a převádí priority stanovené Radou v její strategii v oblasti e-justice na období 2024–2028²² a v závěrech Rady o využívání umělé inteligence v oblasti justice²³ do konkrétních opatření.

Strategie DigitalJustice@2030 vychází z diskusí s členskými státy a klíčovými zúčastněnými stranami na Fóru na vysoké úrovni o programu „Spravedlnost pro růst“ a Fóru na vysoké úrovni o budoucnosti trestního soudnictví v EU a zdůrazňuje iniciativy v oblasti digitalizace, které byly obecně podpořeny²⁴ a které mají do roku 2030 zvýšit využívání digitálních technologií, včetně umělé inteligence, v justičních systémech.

1. Mapování pokroku v digitalizaci justice na vnitrostátní úrovni a výměna osvědčených postupů

Ze srovnávacího přehledu EU o soudnictví 2025²⁵ vyplývá, že členské státy postupují v digitalizaci svých vnitrostátních justičních systémů nerovnoměrně. Důvody těchto rozdílů se v jednotlivých členských státech liší, ale patří mezi ně dostupnost lidských a finančních zdrojů i rozdílné politické priority.

Přestože srovnávací přehled EU o soudnictví poskytuje určité údaje o úrovni digitalizace vnitrostátních justičních systémů v členských státech, neexistuje žádný přehled vnitrostátních

¹⁵ [COM\(2025\) 570](#) – Sdělení Komise o dynamickém rozpočtu EU pro priority budoucnosti – víceletý finanční rámec na období 2028–2034, s. 3, a [COM\(2025\) 565](#) – Návrh nařízení, kterým se zřizuje Evropský fond pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost, zemědělství a venkovské oblasti, rybolov a námořní záležitosti, prosperitu a bezpečnost na období 2028–2034, 20. bod odůvodnění a čl. 3 odst. 1 písm. e) bod ii).

¹⁶ [COM\(2025\) 570 final](#) – [SWD\(2025\) 570 final/2](#) – Pracovní dokument útvarů Komise připojený ke sdělení o dynamickém rozpočtu EU pro priority budoucnosti – víceletý finanční rámec na období 2028–2034, s. 39.

¹⁷ Zpráva o budoucnosti evropské konkurenceschopnosti (tzv. Draghiho zpráva) „Budoucnost evropské konkurenceschopnosti – hloubková analýza a doporučení“, s. 67.

¹⁸ COM(2025) 801 – Evropská strategie justičního vzdělávání na období 2025–2030 – vytvoření podpůrného prostředí pro strategii DigitalJustice@2030.

¹⁹ [COM\(2025\) 30 final](#) – Kompas konkurenceschopnosti pro EU, s. 2.

²⁰ „Volba Evropy“ – politické směry pro příští Evropskou komisi 2024–2029, s. 6.

²¹ [Rada EU \(838/24\)](#), Budapeštské prohlášení o Nové dohodě pro konkurenceschopnost Evropy, s. 1.

²² Strategie Rady v oblasti e-justice na období 2024–2028 ([C/2025/437](#)).

²³ Závěry Rady z prosince 2024 o využívání umělé inteligence v oblasti justice ([16593/24](#)), bod 25.

²⁴ Na těchto [dvou fórech na vysoké úrovni](#) se v období od března 2025 do listopadu 2025 na čtyřech plenárních zasedáních sešli členské státy, Evropský parlament, zástupci akademické obce, odborníci z praxe a občanská společnost.

²⁵ Srovnávací přehled EU o soudnictví 2025, [COM\(2025\) 375 final](#), oddíl 2.2.3 Digitalizace.

iniciativ nebo nástrojů. Členské státy potřebují stejné nebo podobné nástroje IT a datové standardy pro digitalizaci postupů, které jsou společné pro všechny vnitrostátní justiční systémy. Členské státy, které mají zájem využívat řešení účinná v jiných členských státech, se mohou setkávat s obtížným přístupem k informacím.

Za účelem řešení tohoto problému začala Komise společně s Radou mapovat příslušné vnitrostátní iniciativy a nástroje. Údaje poskytují první přehled o digitalizaci justičních systémů v EU. Na tomto základě bude vytvořen trvalejší mechanismus „aktivního úložiště“ pro shromažďování informací a výměnu osvědčených postupů. Úložiště bude umístěno na portálu evropské e-justice²⁶. Využití struktury a uspořádání portálu by členskými státy umožnilo snadno provádět aktualizace, když budou zapotřebí, a obeznámenost s portálem má minimalizovat administrativní zátěž.

Cílem je, aby členské státy identifikovaly vhodná používaná řešení, která by mohla vést k jejich širší implementaci a podpořit přeshraniční interoperabilitu. Komise bude ve spolupráci s Radou organizovat výměnu osvědčených postupů mezi členskými státy. V EU existuje mnoho příkladů osvědčených digitálních postupů, které zlepšují kvalitu justice a zajišťují lepší přístup a větší transparentnost pro osoby, které podléhají justičním systémům a pracují v nich. Například v Estonsku jsou všechny veřejné služby dostupné online. Tamní justiční systém má řadu digitálních nástrojů, avšak jeho jádrem je elektronický spis. Tento elektronický spis poskytuje údaje do informačních systémů soudů a je interoperabilní s informačními systémy donucovacích orgánů. Veškerá komunikace mezi stranami v občanskoprávních věcech může probíhat elektronicky, včetně vytváření a zaslání předvolání, protokolů z jednání a rozhodnutí, a všechny strany mohou elektronicky sledovat průběh řízení. Estonsko odhaduje, že používání těchto digitálních nástrojů zkrátilo průměrnou délku občanskoprávních soudních řízení ze 156 na 99 dní²⁷.

Shromážděné údaje budou rovněž základem pro navrhovaný soubor nástrojů IT (viz opatření č. 3) a pomohou při stanovování investičních a reformních milníků a cílů pro případná finanční opatření v rámci navrženého příštího víceletého finančního rámce²⁸.

Opatření č. 1: Komise do konce roku 2026 vytvoří aktivní úložiště digitálních nástrojů, zejména umělé inteligence, používaných v justici v celé EU, které bude dostupné na portálu evropské e-justice.

Opatření č. 2: Komise usnadní výměnu osvědčených postupů mezi členskými státy v oblasti digitálních nástrojů, zejména umělé inteligence, používaných v justici.

2. Soubor nástrojů IT pro oblast justice

Práce na zmapování digitálních nástrojů, které jsou v současné době v členských státech k dispozici, ukázala, že členské státy mají stejné nebo podobné potřeby a chtějí vyvinout podobná řešení. Několik členských států již nástroje umělé inteligence úspěšně zavedlo a tato řešení by mohla být přínosem pro ostatní. V několika členských státech se například pokročilé nástroje pro rozpoznávání řeči s umělou inteligencí používají k převodu řeči na text a k přepisu jednání, což vede k výrazné úspoře času. Jiné členské státy používají automatizované anotace a popis obsahu rozsudků a jiných soudních rozhodnutí, zatímco některé členské státy začaly k analýze

²⁶ [e-Justice: Estonské digitální soudnictví](#).

²⁷ [Informativní přehled „elektronické Estonsko“: e-Justice](#).

²⁸ [COM\(2025\) 565 final](#) – Návrh nařízení, kterým se zřizuje Evropský fond pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost, zemědělství a venkovské oblasti, rybolov a námořní záležitosti, prosperitu a bezpečnost na období 2028–2034.

rozsudků a návrhů právních dokumentů používat velké jazykové modely. Ve většině členských států se však používání nástrojů umělé inteligence teprve plánuje. Rada proto vyzvala Komisi, aby podpořila členské státy při shromažďování a sdílení informací o využívání nástrojů umělé inteligence ve vnitrostátních justičních systémech s cílem vytvořit a provozovat společný „soubor nástrojů AI v oblasti justice“²⁹.

Zatímco úplná celounijní harmonizace řešení digitální justice ve vnitrostátních systémech může stát v cestě zdravým inovacím, současná míra roztržitosti a nedostatečná standardizace je slabinou z hlediska nákladů i efektivity. Není například nutné ani efektivní, aby členské státy zaváděly 27 různých softwarových systémů k provádění právního výzkumu na soudech.

Cílem souboru nástrojů je dosáhnout úspory nákladů a snížit překážky při provádění tím, že členským státům poskytne sadu nástrojů IT. Soubor nástrojů je přirozeným rozšířením mapování, neboť cílem je nejen sdílet IT řešení, ale také pomoci členským státům digitalizovat jejich justiční systémy v praxi. Využitím nástrojů, které již byly vyvinuty a otestovány jinými zeměmi, se členské státy mohou vyhnout tomu, aby začínaly s vytvářením nového nástroje od nuly, což šetří čas i peníze. Zavedení úspěšných nástrojů v několika členských státech by mohlo napomoci opakovanému použití společných norem a podpořit interoperabilitu.

Komise vytvoří tento soubor nástrojů, aby pomohla členským státům urychlit proces digitalizace a dosáhnout úspor nákladů. Soubor nástrojů bude zahrnovat nástroje umělé inteligence a další relevantní nástroje IT k použití v justičních systémech. Bude umístěn na portálu Interoperabilní Evropa³⁰, který byl zřízen na základě nařízení o interoperabilní Evropě³¹ s cílem usnadnit sdílení nástrojů, datových standardů a pokynů. Bude na každém členském státě, aby se rozhodl, které nástroje chce sdílet a v jakém rozsahu.

Opatření č. 3: Komise vytvoří soubor nástrojů IT do konce roku 2026 a bude podporovat jeho používání.

3. Umělá inteligence v justičních systémech

Efektivní využívání umělé inteligence v justičních systémech je součástí cíle postavit EU do čela revoluce v oblasti umělé inteligence, jak je uvedeno v Akčním plánu pro kontinent umělé inteligence³². Strategie pro využívání umělé inteligence³³ se zaměřuje na využití transformačního potenciálu umělé inteligence, urychlení jejího zavádění ve všech odvětvích s cílem zlepšit konkurenceschopnost a hospodářský růst a snížit administrativní zátěž. Pro účely podpory a urychlení využívání umělé inteligence v oblasti justice se Strategie pro využívání umělé inteligence opírá o konkrétní opatření v této strategii DigitalJustice@2030.

Umělá inteligence má v oblasti justice obrovský potenciál a mohla by vést k výraznému zvýšení efektivity. Například v Německu pomáhá AI asistent OLGA soudcům zpracovávat

²⁹ Závěry Rady z prosince 2024 o využívání umělé inteligence v oblasti justice ([16593/24](#)), bod 25.

³⁰ [Portál Interoperabilní Evropa](#).

³¹ Nařízení (EU) 2024/903, kterým se stanoví opatření pro vysokou úroveň interoperability veřejného sektoru v celé Unii (nařízení o interoperabilní Evropě).

³² [COM\(2025\) 165 final](#) – Akční plán pro kontinent umělé inteligence, s. 1.

³³ [COM\(2025\) 723 final](#) – Strategie pro využívání umělé inteligence, s. 1 a s. 12.

odvolání v hromadných řízeních³⁴ po kauze Dieselgate³⁵. Nástroj OLGA zkoumá prvoinstanční rozsudky a extrahuje parametry, jako je typ vozidla a motoru, norma výfukových plynů a důvody stažení. Na základě těchto parametrů nástroj automaticky seskupí podobné případy a vyplní jednotlivé šablony navržené soudci. Použití nástroje OLGA umožnilo inteligentní plánování případů, v nichž jsou například stejní zástupci žalobců, což soudu umožňuje velmi efektivně pořádat dny zasedání³⁶. Tento nástroj také zbavil soudce vysoce repetitivních úkolů a umožnil jim soustředit se na jejich hlavní práci. Nejdůležitější však je, že tento systém nezasahuje do rozhodování, neboť soudci rozhodují o každém případě vždy po prověření skutečností. Ministerstvo spravedlnosti a migrace Bádenska-Württemberska uvádí³⁷, že používání nástroje OLGA usnadnilo vyřizování případů a výrazně zkrátilo dobu jejich zpracování. Bez nástroje OLGA by totiž vyřizování případů při současném personálním obsazení trvalo mnoho let. Jak konstatoval soudce odpovědný za projekt OLGA u Vrchního zemského soudu ve Stuttgartu: „*ruční zpracování hromadných řízení je již minulostí*“³⁸.

Využívání umělé inteligence v justičních systémech však s sebou nese i rizika pro základní práva a tato rizika je třeba zmírnit. Nástroje AI by měly rozhodovací proces soudců pouze podporovat, ale neměly by jej nahrazovat³⁹. Akt o umělé inteligenci⁴⁰ klasifikuje některá použití umělé inteligence jako vysoce riziková. Systémy umělé inteligence, které mají sloužit justičnímu orgánu jako pomoc při zkoumání a výkladu skutečností a práva a při aplikaci práva na konkrétní skutkové okolnosti, jsou v zásadě považovány za vysoce rizikové. Proto platí přísné požadavky. Systémy umělé inteligence určené pro administrativní činnosti, které nemají vliv na skutečné rozhodování v jednotlivých případech, jako je pseudonymizace soudních rozhodnutí, dokumentů nebo údajů, nejsou považovány za vysoce rizikové. Přesto se na ně vztahují požadavky na transparentnost.

S cílem podpořit bezpečné zavádění umělé inteligence v justičních systémech vyzvala Rada Komise, aby prozkoumala potenciál umělé inteligence v oblasti justice a aby byla členským státům nápomocna při provádění aktu o umělé inteligenci⁴¹. Komise je odhodlána podporovat členské státy na jejich cestě k zavedení umělé inteligence. Prvním krokem bylo přijetí pokynů k zakázaným postupům v oblasti umělé inteligence v únoru 2025⁴². Dalším krokem bude dokončení obecných pokynů k vysoce rizikovým systémům umělé inteligence podle aktu o umělé inteligenci, jejichž zveřejnění je plánováno na únor 2026. Používání vysoce rizikových nástrojů umělé inteligence v justičních systémech má zásadní význam a pomůže tyto pokyny utvářet. Strategie DigitalJustice@2030 rovněž navrhuje ověřit, zda členské státy potřebují další podporu, aby mohly účinně využívat nástroje umělé inteligence v justičních systémech, a zda je opodstatněný koordinovaný přístup na úrovni EU.

³⁴ „Hromadným řízením“ se rozumí více soudních žalob podaných jednotlivými žalobci, které se týkají stejného nebo podobného jednání. Nástroje IT mohou být relevantní i v rámci jiných soudních žalob týkajících se hromadných škod, jako jsou zástupné žaloby podle [směrnice o zástupných žalobách \(EU\) 2020/1828](#).

³⁵ „Dieselgate“ je název skandálu, který byl odhalen v roce 2015 a týkal se automobilů, které byly prodávány se specifickým softwarem v dieselových motorech, jenž dokázal rozpoznat, kdy je vůz testován, a podle toho měnil výkon, aby zlepšil výsledky. To vedlo k tisícům žalob a odvolání.

³⁶ Spoenle, J., [OLGA – der KI-Assistent für Dieselverfahren](#).

³⁷ Landtag von Baden-Württemberg, [Drucksache 17/5658](#), s. 4.

³⁸ Landtag von Baden-Württemberg, [Drucksache 17/5658](#), s. 4.

³⁹ 61. bod odůvodnění [aktu o umělé inteligenci](#).

⁴⁰ [Nařízení \(EU\) 2024/1689](#), kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci (akt o umělé inteligenci).

⁴¹ Závěry Rady z prosince 2024 o využívání umělé inteligence v oblasti justice ([16593/24](#)), bod 21.

⁴² [C\(2025\) 5052 final](#) – Pokyny Komise k zakázaným postupům v oblasti umělé inteligence podle nařízení (EU) 2024/1689 (akt o AI).

Členské státy chtějí využívat systémy umělé inteligence v justici ke zvýšení efektivity a snížení počtu nevyřízených případů⁴³. Ve strategii DigitalJustice@2030 je uvedeno několik opatření na podporu využívání umělé inteligence v justičních systémech. Soubor nástrojů IT je navržen tak, aby usnadnil a urychlil zavádění nástrojů umělé inteligence (opatření č. 3). Na projekty týkající se využívání umělé inteligence v justičních systémech jsou k dispozici finanční prostředky EU (opatření č. 11 a 12) a využívání umělé inteligence bude sledováno prostřednictvím mapování nástrojů IT (opatření č. 1). Komise plánuje dále podporovat vnitrostátní orgány tím, že s nimi bude diskutovat a pomáhat jim při rozhodování o tom, zda a za jakým účelem by měly nástroje umělé inteligence používat, a také o tom, jak to dělat způsobem, který zvýší účinnost podle plánu, a to případně pomocí specializovaných pokynů⁴⁴.

Na úrovni EU zvažují agentury a instituce v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí využití umělé inteligence ve svých provozních činnostech a mohou testovat nové nástroje umělé inteligence. Komise bude tento vývoj sledovat.

Opatření č. 4: Komise se bude podrobně věnovat používání vysoce rizikových systémů umělé inteligence v oblasti justice, přičemž do února 2026 zejména vymezí příslušné pokyny podle aktu o umělé inteligenci, a to s přispěním justiční komunity.

Opatření č. 5: Komise společně s členskými státy a dalšími příslušnými zúčastněnými stranami určí oblasti, v nichž je EU může podpořit při zavádění umělé inteligence v oblasti justice, případně jim poskytne specializované pokyny, zda, za jakým účelem a jakým způsobem by mohly nástroje umělé inteligence využívat.

4. Evropský právní datový prostor

Jednotlivci a odborníci v mnoha oblastech mají k dispozici nepřehledné množství informací. Jinak je tomu v případě právních dokumentů a údajů, které často nejsou dostupné online, což znamená, že v této oblasti je menší dostupnost a transparentnost. V současné době lze k právním údajům online přistupovat různými způsoby, které usnadňuje a podporuje EU. Cílem evropského právního datového prostoru je shromáždit všechny tyto údaje na jednom místě:

- databáze EUR-Lex pro přístup k platným právním předpisům EU ve 24 jazycích, judikatuře EU, vnitrostátním prováděcím opatřením a také k některé vnitrostátní judikatuře s funkcemi vyhledávání a analýzy,
- databáze N-Lex pro přístup k databázím vnitrostátních právních předpisů členských států,
- portál evropské e-justice, který poskytuje informace o justičních systémech a přístupu ke spravedlnosti v EU a přístup k judikatuře EU a členských států,
- několik členských států provozuje vlastní platformy.

Snadný přístup k aktuálním platným právním předpisům a judikatuře nejen na úrovni EU, ale i ve všech členských státech přináší mnoho výhod. Představte si polského soudce, který musí při rozhodování sporu mezi polskou a italskou společností použít italské právo. Smlouva mezi oběma společnostmi obsahuje doložku o volbě rozhodného práva, která stanoví, že se použije

⁴³ Z diskusí na zasedání odborníků v rámci polského předsednictví Rady Evropské unie ve Varšavě – Nové výzvy rozvoje umělé inteligence a elektronické komunikace v oblasti justice (19. až 20. května 2025).

⁴⁴ Závěry Evropské komise a polského předsednictví v oficiální Kronice ze zasedání odborníků v rámci polského předsednictví Rady Evropské unie ve Varšavě – Nové výzvy spojené s rozvojem umělé inteligence a elektronickou komunikací v oblasti justice (19. až 20. května 2025), s. 39.

italské právo⁴⁵. Vzhledem k tomu, že polský podnik podal žalobu k polskému soudu⁴⁶, bude polský soudce rozhodovat spor na základě italského práva a bude potřebovat přístup ke všem souvisejícím italským právním předpisům a judikatuře. Pokud nejsou k dispozici online, je pro justiční pracovníky v přeshraničních případech ještě obtížnější najít, pochopit, interpretovat a aplikovat cizí právo na projednávaný případ⁴⁷. To může vést ke značným zpožděním, což má negativní dopad na výkon spravedlnosti a ohrožuje hospodářský růst a konkurenceschopnost. Pro justiční pracovníky je již tak dost obtížné aplikovat cizí zákony, na které nebyli vyškoleni, aniž by se museli potýkat s hledáním potřebných dokumentů.

Kromě toho, že větší transparentnost pomáhá justičním pracovníkům v přeshraničních případech, pomáhá také zvyšovat důvěru veřejnosti v justiční systém. Přístup k informacím o právu, judikatuře a soudním výkladu právních předpisů je důležitý pro výkon práva na přístup ke spravedlnosti⁴⁸.

Proto byl na základě Evropské strategie pro data z roku 2020⁴⁹ zaveden evropský právní datový prostor, který má využít hodnotu dat k dosažení širších přínosů pro hospodářství a společnost EU. Cílem je poskytnout snadno dostupné, opakovaně použitelné a vyhledatelné údaje o právních předpisech a judikatuře v celé EU. Evropský právní datový prostor neposkytuje pouze údaje, které pomáhají justičním pracovníkům při jejich práci. Postupně bude také poskytovat přístup k justičním údajům vhodným k trénování systémů umělé inteligence, čímž podpoří společnosti zabývající se právními technologiemi ve vývoji inovativních nástrojů umělé inteligence přizpůsobených pro oblast justice. Klíčem k dobře fungujícím nástrojům umělé inteligence je i kvalita trénovacích dat. Právě zde může evropský právní datový prostor pomoci inovacím, tj. tím, že dojde ke zpřístupnění vysoce kvalitního, objemného a relevantního právního obsahu ke stažení. Klíčovou částí této práce jsou pečlivě zpracované údaje o právních dokumentech EU, které jsou k dispozici v databázi EUR-Lex.

Pro fungování evropského právního datového prostoru a zajištění interoperability právních a justičních údajů jsou zásadní společné normy, zejména identifikátor evropské legislativy (ELI)⁵⁰ a evropský identifikátor judikatury (ECLI)⁵¹. Přístup k právním předpisům a judikatuře vyžaduje, aby všechny příslušné dokumenty byly správně identifikovány, strojově čitelné a bylo v nich možné vyhledávat online. Klíčové je proto zajistit, aby byly identifikátory ELI a ECLI co nejdříve přijaty všemi členskými státy⁵². Normu ELI nyní používá devatenáct členských států, přičemž sedm z nich přijalo ELI v roce 2024. Identifikátor ECLI byl částečně zaveden ve 21 členských státech, ve většině případů pouze u omezeného počtu soudů. Sedmnáct členských států, které přijaly normu ECLI, je připojeno k vyhledávači ECLI na portálu evropské e-justice.

Zatímco práce na databázi N-Lex a portálu evropské e-justice a na souvisejících vyhledávacích právních předpisů a judikatury pokračují, opatření v rámci strategie DigitalJustice@2030 by

⁴⁵ V souladu s článkem 3 [nařízení \(ES\) č. 593/2008](#) o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I).

⁴⁶ Příslušnost polského soudu by byla určena v souladu s čl. 7 odst. 1 písm. a) [nařízení \(EU\) č. 1215/2012](#) (nařízení Brusel Ia).

⁴⁷ Pokud se informace nepodaří nalézt, bude soudce nucen podat oficiální žádost o informace podle článku 4 [Evropské úmluvy o poskytování informací o cizím právu](#) (1968, CETS 062), což zabere podstatně více času, než kdyby byly právní předpisy a judikatura dostupné online.

⁴⁸ Pokyny CEPEJ pro zveřejňování soudních rozhodnutí online ([CEPEJ \(2024\)9](#)) 18. listopadu 2024, s. 4.

⁴⁹ Evropská strategie pro data ([COM/2020/66](#)), oddíl 5.D.

⁵⁰ Co je [ELI](#)?

⁵¹ Co je [ECLI](#)?

⁵² Sdělení Komise z roku 2020 ([COM/2020/710 final](#)) – „Digitalizace soudnictví v Evropské unii. Soubor příležitostí“ již zdůraznilo význam dostupnosti justičních údajů (oddíl 3.4).

měla v konečném důsledku vést k tomu, že všichni justiční pracovníci, jednotlivci a společnosti zabývající se právními technologiemi budou mít k dispozici snadno dostupné, opakovaně použitelné a vyhledatelné justiční údaje. Komise se zavázala k plnému zavedení identifikátorů ELI a ECLI a podporuje členské státy různými způsoby. Na zavádění identifikátorů ELI a ECLI by mohly být využity finanční prostředky EU v rámci Nástroje pro technickou podporu a další technická pomoc v rámci budoucího víceletého finančního rámce.

Ve Strategii datové unie⁵³ Komise oznámila, že v roce 2026 navrhne rozšířit seznam datových souborů s vysokou hodnotou⁵⁴ tak, aby zahrnoval i právní údaje, a to v lepší kvalitě a dostupnosti. Datové soubory s vysokou hodnotou musí být volně dostupné ve strojově čitelných formátech a prostřednictvím standardizovaného aplikačního programovacího rozhraní. Tam, kde je to relevantní, by datové soubory s vysokou hodnotou měly být k dispozici k hromadnému stažení. Rozšířením seznamu datových souborů s vysokou hodnotou se malým a středním podnikům, startupům a vývojářům umělé inteligence zpřístupní více dat, neboť se sníží překážky přístupu k údajům.

Opatření č. 6: Komise a Úřad pro publikace Evropské unie budou podporovat plné využívání identifikátorů ELI a ECLI. V případě identifikátoru ECLI bude cílem zajistit, aby do roku 2030 byla veškerá judikatura ve všech členských státech označena identifikátorem ECLI a aby ji bylo možné snadno vyhledat ve vyhledávači ECLI na portálu evropské e-justice. Prvním krokem bude přidělení identifikátoru ECLI všem novým soudním rozhodnutím na všech soudech. Druhým krokem bude integrace veškeré stávající judikatury. V případě identifikátoru ELI bude cílem zajistit, aby do roku 2030 byl každý právní předpis ve všech členských státech označen identifikátorem ELI, a bylo ho tak možné snadno vyhledat ve vyhledávači ELI.

Opatření č. 7: Komise a Úřad pro publikace Evropské unie budou podporovat vývoj aplikací právních technologií, včetně nástrojů umělé inteligence pro justici, a to zlepšením dostupnosti a opětovné použitelnosti právních a justičních údajů (včetně judikatury a právních předpisů).

5. Videokonference

Pandemie COVID-19 donutila velkou část pracovníků (včetně soudnictví) přizpůsobit se nové situaci: využití videokonferencí se stalo v mnoha případech schůdným řešením pro zajištění kontinuity soudního řízení. Přestože v roce 2020 již byly videokonference regulovány a využívány v některých případech přeshraniční spolupráce v občanských a trestních věcech v EU⁵⁵, u řady dalších přeshraničních postupů chyběl právní základ. Nařízení o digitalizaci tento nedostatek částečně odstranilo a nyní poskytuje právní základ pro vedení jednání prostřednictvím videokonferencí pro přeshraniční soudní řízení v občanských a obchodních věcech a pro postupy justiční spolupráce v trestních věcech.

Podle práva EU mohou být svědci, znalci, podezřelé a obviněné osoby i oběti trestných činů vyslechnuti prostřednictvím videokonference za účelem shromáždění důkazů, pokud se nacházejí v jiném členském státě⁵⁶. V případě obětí trestných činů Komise rovněž navrhuje

⁵³ COM(2025) 835 – Sdělení Komise o Strategii datové unie – Zpřístupnění dat pro umělou inteligenci, s. 10.

⁵⁴ Články 13 a 14 směrnice o otevřených datech ([směrnice \(EU\) 2019/1024](#) o otevřených datech a opakovaném použití informací veřejného sektoru (přepracované znění)).

⁵⁵ Zejména [směrnice 2014/41/EU](#) o evropském vyšetřovacím příkazu v trestních věcech, článek 10 Úmluvy o vzájemné pomoci v trestních věcech mezi členskými státy EU ([42000A0712\(01\)](#)), [směrnice 2012/29/EU](#) o právech obětí trestného činu a [nařízení Rady \(ES\) č. 1206/2001](#) o spolupráci soudů členských států při dokazování v občanských nebo obchodních věcech.

⁵⁶ V souladu se [směrnici 2014/41/EU](#) ze dne 3. dubna 2014 o evropském vyšetřovacím příkazu v trestních věcech, Úmluvou EU o vzájemné pomoci v trestních věcech ([42000A0712\(01\)](#)) a [směrnici 2012/29/EU](#) o právech obětí trestného činu.

zahrnout do směrnice o právech obětí ustanovení o používání videokonferencí, aby se obětem s bydlištěm v zahraničí usnadnila účast v trestním řízení na dálku. Tento návrh je stále předmětem jednání. V současné době neexistují žádná pravidla platná v celé EU, která by upravovala účast podezřelé nebo obviněné osoby z jiného členského státu na soudních jednáních v trestním řízení na dálku pro jiné účely než shromažďování důkazů. Tato situace často způsobuje podezřelé nebo obviněné osobě značné cestovní náklady a může představovat praktické problémy, zejména pro zranitelné osoby. Může také vést k tomu, že soudní řízení budou vedena v nepřítomnosti nebo budou muset být použita velmi omezující donucovací opatření, jako je evropský zatýkácí rozkaz, aby byla zajištěna účast podezřelé nebo obviněné osoby na soudním řízení.

Tyto úvahy byly uznány v posledním hodnocení provádění evropského vyšetřovacího příkazu⁵⁷, v němž se Komise vyzývá, aby našla řešení na úrovni EU, které by umožnilo účast obviněných osob na soudních řízeních prostřednictvím videokonference z jiného členského státu. Komise hodlá tento nedostatek řešit, a umožnit tak účast podezřelé nebo obviněné osoby z jiného členského státu na jednání trestního soudu na dálku prostřednictvím videokonference. Pokud jde o oběti trestných činů, Komise posoudí, jakým způsobem by také měla být řešena účast na dálku, a to s ohledem na výsledek jednání o revizi směrnice o právech obětí.

Aby bylo možné zajistit hladký průběh jednání na dálku prostřednictvím videokonference, je třeba se vypořádat s určitými praktickými problémy. Členské státy například často používají různé videokonferenční platformy, což samo o sobě nepředstavuje problém, ale může se to stát překážkou při vedení přeshraničního jednání na dálku, neboť různá softwarová a hardwarová řešení nejsou vždy interoperabilní. To je důležité v případě, že je organizována videokonference mezi dvěma justičními orgány v různých členských státech, například pro účely dokazování v občanských věcech⁵⁸ a během jednání v trestních věcech.

Přestože již existují řešení tohoto problému interoperability, jako jsou přídavná zařízení, zásuvné moduly a aplikace třetích stran, tato řešení často způsobují nestabilitu připojení a vyvolávají obavy ohledně ochrany údajů a soukromí. V současné době neexistuje celounijní řešení videokonferencí pro přeshraniční řízení v soudních věcech. Každý členský stát používá buď běžně dostupné produkty, nebo nástroje, které sám vyvinul. To může být dostatečné u vnitrostátních jednání, ale u přeshraničních jednání je kvůli nedostatečné interoperabilitě vedení jednání na dálku obtížné, ne-li nemožné. Proto by bylo zapotřebí najít řešení, které by řešilo problémy s interoperabilitou. Komise tudíž bude analyzovat různé možnosti, jež by vedly k překonání překážek interoperability⁵⁹.

Komise navíc podpoří členské státy tím, že poskytne soubor dobrovolných společných technických požadavků na videokonference. Tyto požadavky se budou týkat například toho, jak vést videokonference a jak dále vyvíjet již používaný videokonferenční software. Tyto požadavky by byly upraveny k použití v oblasti justice a poskytly by pevný základ pro zajištění dobré kvality zvuku a obrazu v reálném čase pro bezpečné a důvěrné videokonference během soudních řízení. Členské státy by mohly tyto požadavky využívat například při zadávání veřejných zakázek nebo v rámci dalšího vývoje a ušetřit náklady na sestavování těchto požadavků pro své účely. Tyto dobrovolné technické požadavky mají usnadnit interoperabilitu. Budou přístupné prostřednictvím portálu Interoperabilní Evropa.

⁵⁷ Závěrečná zpráva z desátého kola vzájemných hodnocení o provádění evropského vyšetřovacího příkazu, [15834/1/24](#), Brusel, 10. prosince 2024.

⁵⁸ Podle [nařízení \(EU\) 2020/1783](#) o spolupráci soudů členských států při dokazování v občanských a obchodních věcech (dokazování) (přepřacované znění).

⁵⁹ Výběr strategie pro rozvoj a zadávání veřejných zakázek v oblasti IT bude podléhat předběžnému schválení Radou Evropské komise pro informační technologie a kybernetickou bezpečnost.

Opatření č. 8: Komise do konce roku 2027 doporučí dobrovolné společné technické požadavky na videokonference v celé EU.

Opatření č. 9: V souvislosti s přezkumem směrnice o evropském vyšetřovacím příkazu bude Komise usilovat o to, aby byla umožněna účast podezřelých nebo obviněných osob z jiného členského státu na jednání trestního soudu na dálku prostřednictvím videokonference a aby byly zajištěny nezbytné procesní záruky. Komise rovněž posoudí odpovídající potřebu zahrnout pravidla pro usnadnění účasti obětí trestných činů na dálku, jakož i nezbytné záruky, s přihlédnutím k výsledkům jednání o revizi směrnice o právech obětí.

Opatření č. 10: Komise do konce roku 2027 prozkoumá proveditelnost a posoudí náklady a přínosy různých možností řešení problémů s interoperabilitou přeshraničních videokonferencí v soudních řízeních.

6. Financování

Digitalizace vnitrostátních justičních systémů je investicí, jejímž cílem je dosáhnout účinnější justice. Tato investice bude postupně kompenzována a v konečném důsledku ušetří zdroje. Například zavedení videokonferencí v soudních síních v Česku bylo úspěšné. V roce 2024 se uskutečnilo v průměru 12 300 jednání prostřednictvím videokonferencí. Zavedení vybavení a souvisejícího softwaru v soudních síních stálo přibližně 8 milionů EUR, přičemž podpora byla poskytnuta z prostředků EU v rámci Nástroje pro oživení a odolnost⁶⁰. Videokonference nyní ušetří českým justičním orgánům více než 2,2 milionu EUR ročně na nákladech na dopravu a bezpečnostní doprovod, na náhradách svědkům a cestovních náhradách pro svědky a tyto úspory budou pokračovat⁶¹.

Investice do digitalizace také přispějí ke zvýšení produktivity. Cílem těchto investic je v konečném důsledku zvýšit účinnost vnitrostátních justičních systémů, což bude mít pozitivní dopad na hospodářský růst. Některé části této strategie DigitalJustice@2030, např. podpora opakovaného použití nástrojů IT, přinesou vnitrostátním rozpočtům úspory a zároveň zlepší interoperabilitu mezi vnitrostátními justičními systémy.

S ohledem na tyto skutečnosti vyzvala Rada Komisi, aby podporovala odpovídající financování vývoje a využívání umělé inteligence v oblasti justice⁶². Strategie Rady v oblasti e-justice na období 2024–2028⁶³ zdůrazňuje, že členské státy by měly mít možnost žádat o financování prostřednictvím různých finančních nástrojů zahrnutých do víceletého finančního rámce. Přístup k financování na úrovni EU by proto měl být usnadněn.

EU již podporuje členské státy v jejich úsilí o zefektivnění jejich justičních systémů prostřednictvím několika nástrojů financování, které sledují různé cíle:

- Program Spravedlnost podporuje rozvoj přeshraničních digitalizačních projektů, má však omezený rozpočet. V současné době se zaměřuje zejména na pomoc členským státům při provádění nařízení o digitalizaci⁶⁴.

⁶⁰ Nařízení (EU) 2021/241, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost.

⁶¹ Příspěvek Přemysla Sezemskeho, ředitele odboru elektronizace justice Ministerstva spravedlnosti České republiky – oficiální Kronika ze zasedání odborníků v rámci polského předsednictví Rady Evropské unie ve Varšavě – Nové výzvy spojené s rozvojem umělé inteligence a elektronickou komunikací v oblasti justice (19. až 20. května 2025), s. 15–16.

⁶² Závěry Rady z prosince 2024 o využívání umělé inteligence v oblasti justice ([16593/24](#)), bod 22.

⁶³ Strategie Rady v oblasti e-justice na období 2024–2028 ([C/2025/437](#)), bod 24.

⁶⁴ Pracovní program programu Spravedlnost na období 2023–2025, s. 23, jakož i budoucí pracovní program programu Spravedlnost na období 2026–2027.

- Nástroj pro oživení a odolnost podporuje reformy a investice, které členské státy provádějí s cílem učinit své ekonomiky a společnosti udržitelnějšími, odolnějšími a lépe připravenými na výzvy a příležitosti zelené a digitální transformace. Několik opatření obsažených v plánech pro oživení a odolnost má za cíl pokročit v digitalizaci justičních systémů v členských státech. Tyto reformy a investice zahrnují do svých plánů pro oživení a odolnost zhruba polovina členských států⁶⁵. Projekty zahrnují například videokonference, zavedení digitálních zvukových záznamů z jednání, zlepšení vedení případů, digitalizaci občanskoprávních a trestních řízení.
- Program Digitální Evropa podporuje práci Komise na digitalizaci přeshraniční justiční spolupráce v EU, zejména v souvislosti s nařízením o digitalizaci. Podporuje také využívání identifikátoru ELI v členských státech. Slouží k poskytování odborného poradenství a seminářů a také k podpoře členských států při zavádění vyhledávání na základě ELI v databázi N-Lex.
- Nástroj pro technickou podporu poskytuje členským státům individuálně uzpůsobené technické odborné poznatky. Může být použit na podporu projektů souvisejících s digitalizací vnitrostátních justičních systémů, jako je zveřejňování judikatury, větší využívání identifikátoru ECLI, automatizované zpracování s využitím umělé inteligence a videokonference. Důležitým omezením však je, že z něj nelze financovat skutečné vývojové práce v oblasti IT ani nákup softwaru a hardwaru⁶⁶. Projekty v rámci Nástroje pro technickou podporu by měly přinášet jasnou přidanou hodnotu EU a umožňovat opakované využití výsledků dosažených v jiných členských státech.

V rámci příštího víceletého finančního rámce⁶⁷ je cílem zajistit, aby byl rozpočet EU jednodušší a pružnější. Tím by se financování mohlo přizpůsobit měnícím se prioritám a novému technologickému vývoji. Komise navrhla ambiciózní rozpočet na období 2028 až 2034, který je přizpůsoben politikám. Vzhledem k nedostatečnému a nerovnoměrnému pokroku v digitální transformaci EU⁶⁸ by rozpočet poskytoval podporu digitalizaci justičních systémů na vnitrostátní úrovni a na úrovni EU na základě dvou pilířů:

- i. Digitalizované justiční systémy jsou účinnější a odolnější, takže členské státy by k financování digitalizace vnitrostátních justičních systémů mohly využít své plány národního a regionálního partnerství⁶⁹. Peněžní prostředky by mohly být využity také k dosažení cílů stanovených v politickém programu Digitální dekáda, jehož cílem je zpřístupnit do roku 2030 všechny klíčové veřejné služby online⁷⁰. V porovnání se současnými nástroji financování by plány národního a regionálního partnerství snížily

⁶⁵ BE, BG, CY, CZ, EL, ES, HR, HU, IT, MT, NL, PT, RO, SI, SK.

⁶⁶ Jak je zdůrazněno v závěrech Evropské komise a polského předsednictví v oficiální Kronice ze zasedání odborníků v rámci polského předsednictví Rady Evropské unie ve Varšavě – Nové výzvy spojené s rozvojem umělé inteligence a elektronickou komunikací v oblasti justice (19. až 20. května 2025), s. 39.

⁶⁷ [COM\(2025\) 570 final](#) – Sdělení Komise o dynamickém rozpočtu EU pro priority budoucnosti – víceletý finanční rámec na období 2028–2034, s. 2.

⁶⁸ [COM\(2025\) 565 final](#) – Návrh nařízení, kterým se zřizuje Evropský fond pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost, zemědělství a venkovské oblasti, rybolov a námořní záležitosti, prosperitu a bezpečnost na období 2028–2034, 7. bod odůvodnění.

⁶⁹ [COM\(2025\) 565 final](#) – Návrh nařízení, kterým se zřizuje Evropský fond pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost, zemědělství a venkovské oblasti, rybolov a námořní záležitosti, prosperitu a bezpečnost na období 2028–2034, 20. bod odůvodnění a čl. 3 odst. 1 písm. e) body ii) a iii).

⁷⁰ [COM\(2025\) 565 final](#) – Návrh nařízení, kterým se zřizuje Evropský fond pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost, zemědělství a venkovské oblasti, rybolov a námořní záležitosti, prosperitu a bezpečnost na období 2028–2034, čl. 3 odst. 1 písm. a) bod iv).

administrativní zátěž vnitrostátních a regionálních justičních orgánů⁷¹. Vnitrostátní cíle digitalizace vnitrostátních justičních systémů by mohly vycházet ze sběru dat v rámci opatření č. 1.

- ii. Cílem návrhu nového programu Spravedlnost je přispět k rozvoji účinného, inkluzivního a odolného evropského prostoru práva a podpořit digitalizaci justice na úrovni EU⁷². Jeho zvýšené zaměření na digitalizaci v rámci obecných a specifických cílů⁷³ má zajistit strategičtější a soudržnější přístup ke všem otázkám a výzvám souvisejícím s digitalizací justičních systémů. Navrhuje se výrazné navýšení rozpočtu. Navrhovaný program bude i nadále podporovat údržbu stávajících nástrojů nebo platform IT a zřizování nových nástrojů potřebných pro nástroje justiční spolupráce⁷⁴, včetně pomoci členským státům při zavádění prováděcích aktů podle nařízení o digitalizaci.

Opatření č. 11: Komise navrhuje, aby byly nadále financovány projekty a akce na úrovni EU a členských států v rámci příštího víceletého finančního rámce prostřednictvím navrhovaného programu Spravedlnost.

Opatření č. 12: Cílem Komise je podpořit digitalizaci vnitrostátních justičních systémů v rámci příštího víceletého finančního rámce prostřednictvím navržených plánů národního a regionálního partnerství.

7. Vyšší míra digitalizace přeshraničních řízení v občanských a obchodních věcech

Ani po úplném provedení nařízení o digitalizaci nebude možné provádět přeshraniční soudní řízení výhradně digitálními prostředky, např. soudní řízení od začátku do konce. Nařízení o digitalizaci nestanoví digitalizaci komunikace pro všechny procesní úkony ve všech přeshraničních soudních řízeních ani pro zahájení všech druhů soudních řízení. Například v případě, že byla stanovena mezinárodní příslušnost soudu⁷⁵, mohou účastníci řízení v určitých případech komunikovat s tímto soudem elektronicky⁷⁶, ale nebudou moci požádat o konání jednání na dálku nebo předložit písemné důkazy prostřednictvím evropského elektronického přístupového místa. Podnik rovněž nebude moci digitálně vymáhat spornou pohledávku od jiného podniku u soudu, pokud hodnota pohledávky přesáhne 5 000 EUR, protože k tomuto účelu nelze použít evropské elektronické přístupové místo a stávající vnitrostátní informační systémy nemusí umožnit přístup nerezidentům.

Zpřístupnění digitálních nástrojů jednotlivcům a společnostem k podávání žalob nebo ke sledování soudních řízení a k činění úkonů v nich až do vynesení rozsudku by zefektivnilo soudnictví. Také by to podnikům a jednotlivcům ušetřilo čas a peníze v přeshraničních občanských a obchodních soudních řízeních.

⁷¹ [COM\(2025\) 570 final](#) – Sdělení Komise o dynamickém rozpočtu EU pro priority budoucnosti – víceletý finanční rámec na období 2028–2034, s. 24.

⁷² [COM\(2025\) 570 final](#) – Sdělení Komise o dynamickém rozpočtu EU pro priority budoucnosti – víceletý finanční rámec na období 2028–2034, s. 18.

⁷³ [COM\(2025\) 463 final](#) – Návrh nařízení, kterým se zavádí program Spravedlnost na období 2028–2034, důvodová zpráva, s. 10, 2. a 18. bod odůvodnění, článek 3.

⁷⁴ [COM\(2025\) 463 final](#) – Návrh nařízení, kterým se zavádí program Spravedlnost na období 2028–2034, důvodová zpráva, 10. bod odůvodnění.

⁷⁵ V souladu s [nařízením \(EU\) č. 1215/2012](#) o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (přepřacované znění).

⁷⁶ Například v řízení o uznání, prohlášení vykonatelnosti nebo odepření uznání nebo při elektronické žádosti o osvědčení podle [nařízení \(EU\) č. 1215/2012](#).

Nástrojem pro úplnou digitalizaci přeshraničních soudních řízení by mohlo být rozšíření evropského elektronického přístupového místa na všechny občanské a obchodní věci s přeshraničním dopadem. Evropské elektronické přístupové místo bude v provozu od roku 2028 a mohlo by se stát jednotným přístupovým místem, kde by jednotlivci a podniky mohli zahájit přeshraniční občanskoprávní řízení a účastnit se ho. Práce na přípravě komplexního hodnocení Komise týkajícího se nařízení o digitalizaci⁷⁷ bude příležitostí k posouzení fungování evropského elektronického přístupového místa a pokroku dosaženého v oblasti digitalizace justičních systémů v členských státech, jakož i k určení případných nedostatků a slabých míst.

V příštích letech hodlá Komise v rámci přípravy na hodnocení vypracovat studii analyzující dopady vyšší míry digitalizace přeshraničních řízení v občanských a obchodních věcech. Tato analýza by mohla být podkladem pro hodnocení i pro společné úvahy o budoucnosti občanského a obchodního soudního řízení spolu s členskými státy, Evropským parlamentem a zúčastněnými stranami z oblasti soudnictví.

Online přístup k soudním řízením by měla usnadnit peněženka digitální identity vytvořená podle evropského rámce pro digitální identitu⁷⁸. Každému občanovi EU nebo rezidentovi poskytne elektronickou identitu, která mu umožní bezpečně se identifikovat a podepisovat elektronické dokumenty kvalifikovaným elektronickým podpisem. Kromě toho by se evropské peněženky digitální identity měly používat pro výměnu elektronických dokumentů. Na základě evropského rámce pro digitální identitu vytvoří tyto evropské podnikatelské peněženky digitální identitu pro hospodářské subjekty a orgány veřejné moci, která umožní jejich identifikaci a autentizaci, přijímání a uchovávání úředních oznámení a sdílení ověřených pověření.

Opatření č. 13: Komise do konce roku 2028 provede analýzu dopadů případné větší míry digitalizace přeshraničních řízení v občanských a obchodních věcech nad rámec nařízení o digitalizaci.

Opatření č. 14: Komise bude rozvíjet evropské elektronické přístupové místo tak, aby mohlo být později rozšířeno na všechny občanskoprávní a obchodněprávní případy s přeshraničním dopadem.

8. Závěr

Cílem opatření v rámci strategie DigitalJustice@2030 je vytvořit podmínky pro posílení digitální justice v EU do roku 2030. Je také důležité myslet na období po roce 2030, neboť příští víceletý finanční rámec má za cíl stanovit trajektorii pro možnosti financování potřebné k digitalizaci vnitrostátních justičních systémů. Ve střednědobém až dlouhodobém horizontu by opatření a fondy měly podpořit členské státy tím, že jim poskytnou nástroje a infrastrukturu pro digitalizaci jejich vnitrostátních justičních systémů, což jim umožní využívat výhod efektivnějších justičních systémů, včetně přínosu pro hospodářský růst.

Tato opatření budou prováděna v nepřetržitém dialogu a v úzké spolupráci s členskými státy a v případě potřeby s dalšími zúčastněnými stranami na příslušných fórech. Tato spolupráce bude klíčová. Strategie DigitalJustice@2030 se zaměřuje téměř výhradně na nelegislativní opatření, která mohou být úspěšná pouze v případě trvalé spolupráce mezi členskými státy a Komisí. Úspěch této strategie závisí na dobrovolné, aktivní a trvalé účasti členských států.

Díky rozsáhlé digitalizaci již nebude záležet na tom, kde uživatelé žijí, neboť všechny členské státy budou mít digitální justiční systémy a přístup ke spravedlnosti prostřednictvím digitálních

⁷⁷ Bude zveřejněno do roku 2033.

⁷⁸ [Nařízení \(EU\) 2024/1183](#), pokud jde o zřízení evropského rámce pro digitální identitu.

nástrojů bude univerzální. Každý členský stát by měl usilovat o to, aby měl jednotné kontaktní místo, které propojí všechny soudy. To by mělo umožnit komukoli kontaktovat soudy, účastnit se jednání a zahájit a vést soudní řízení odkudkoli a kdykoli, čímž se sníží náklady na soudnictví.

Díky strategii DigitalJustice@2030 se členské státy budou moci učit a těžit ze zkušeností, které získaly jiné země při vývoji a využívání digitálních nástrojů a infrastruktury. Namísto toho, aby každý členský stát samostatně vyvíjel nástroje IT k použití ve svém justičním systému, bude si moci vybrat nástroje, které se již osvědčily při provádění úkolů společných pro všechny justiční systémy.

Využívání nástrojů umělé inteligence v justičních systémech by mělo být podporováno za účelem zvyšování efektivity, jelikož pomáhá snížit počet nevyřízených případů u soudů a zátěž rozpočtů vnitrostátních justičních systémů.

Do roku 2030 by měli mít všichni justiční pracovníci snadný online přístup ke všem právním předpisům a judikatuře. Společnosti zabývající se právními technologiemi by také měly mít snadný přístup k dostatečnému množství justičních údajů, které jsou zásadní pro vývoj a trénování nástrojů umělé inteligence přizpůsobených k použití v justičních systémech.

Úspěšnost strategie DigitalJustice@2030 bude monitorována zejména prostřednictvím každoročního srovnávacího přehledu EU o soudnictví, který obsahuje kapitolu věnovanou digitalizaci vnitrostátních justičních systémů.